

Sulkavan kunnan nuorisopalvelut

Nuorisotyön perussuunnitelma
2026-2029

Sulkava

Johdanto

Nuorisolain (1285/2016) mukaan nuorisotyö ja -politiikka kuuluvat kunnan tehtäviin. Kunnan tulee luoda edellytyksiä nuorisotyölle ja -toiminnalle järjestämällä nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja sekä tukemalla nuorten kansalaistoimintaa. Nuorilla tarkoitetaan alle 29-vuotiaita ja nuorisotyöllä nuorten kasvun, itsenäistymisen ja osallisuuden tukemista yhteiskunnassa.

Nuorisopolitiikka tarkoittaa nuorten kasvu- ja elinolojen sekä sukupolvien välisen vuorovaikutuksen parantamista ja nuorisotoiminta nuorten omaehtoista toimintaa. Nuorisolaissa säädetään nuoriso- ja palveluverkostosta (§ 9), etsivästä nuorisotyöstä (§ 10) ja harrastamisen Suomen mallin mukaisesta nuorten harrastustoiminnasta (§ 12 a). Nuorten osallistuminen, vaikuttaminen ja kuuleminen on huomioitu niin nuorisolaissa (§ 24) kuin kuntalain (410/2015) 26 §:ssä sekä hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 32 §:ssä. Valtakunnallinen nuorisotyön ja -politiikan ohjelma (VANUPO) laaditaan nelivuotiskausittain ja siinä määritellään tärkeimmät nuoria koskevat valtionhallinnon tavoitteet ja toimenpiteet.

Sulkavan kunnan nuorisotyön perussuunnitelma vuosille 2026–2029 linjaa kunnan nuorisotyön tavoitteet, painopisteet ja toimintatavat tuleville vuosille pohjautuen edellä mainittuihin lakeihin ja säädöksiin. Suunnitelman tarkoituksena on tukea nuorten hyvinvointia, osallisuutta ja toimijuutta sekä vahvistaa nuorisotyön roolia osana kunnan ja alueen lasten ja nuorten hyvinvoinnin kokonaisuutta.

Perussuunnitelmaa on työstetty yhteistyössä Nuorisotyön aluekoordinaation kanssa vuosien 2025–2026 aikana. Suunnitelman valmistelussa on kuultu Sulkavan nuoria, ja heidän näkemyksensä, kokemuksensa ja tarpeensa ovat keskeisessä roolissa suunnitelman sisällöissä. Lisäksi suunnitelmassa on huomioitu Etelä-Savon hyvinvointialueen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman alueelliset tavoitteet, kouluterveyskyselyiden tulokset sekä alueelliset ilmiöt, jotka vaikuttavat nuorten arkeen ja hyvinvointiin. Perussuunnitelma toimii nuorisotyöntekijöiden työn tukena ja ohjaavana asiakirjana sekä välineenä nuorisotyön kehittämiseen, arviointiin ja yhteistyöhön eri toimijoiden kanssa.

Sulkavan nuorisopalveluiden tehtävä

Sulkavan nuorisopalveluiden tehtävänä on tukea nuorten hyvinvointia, kasvua ja osallisuutta sekä edistää nuorten yhdenvertaisia mahdollisuuksia hyvään arkeen. Nuorisotyön tavoitteena on vahvistaa nuoren itsetuntemusta, elämänhallintaa ja tulevaisuususkoa sekä tukea sosiaalisten taitojen, tunne- ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä.

Nuorisopalvelut tarjoavat nuorille turvallisia kohtaamispaikkoja, luotettavia aikuissuhteita ja mahdollisuuksia osallistumiseen, vaikuttamiseen ja mielekkääseen tekemiseen yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Nuorten suhteiden tukeminen nuorisotyössä

Tutkija Tomi Kiilakosken suhdeteoriaa mukailien

2) Nuorten suhde toisiin nuoriin

3) Nuorten suhde luotettaviin aikuisiin

4) Nuorten suhde palvelujärjestelmään ja rakenteisiin

5) Nuorten suhde alueeseen ja lähiympäristöön

6) Nuorten suhde päätöksentekoon ja yhteiskuntaan

7) Nuorten suhde maailmaan, kulttuuriin ja luontoon

Nuorten yksilöllisen kasvun tukeminen

Sulkavan nuorisotyön arvot

Nuorilähtöisyys ja osallisuus

Nuorisotyössä nuori on aktiivinen toimija. Nuorten ääni, kokemukset ja näkemykset ohjaavat toimintaa, ja nuorille luodaan aitoja mahdollisuuksia osallistua, vaikuttaa ja tulla kuulluksi.

Turvallisuus, yhdenvertaisuus ja luottamus

Nuorisopalvelut tarjoavat turvallisia tiloja ja luotettavia aikuissuhteita, joissa jokainen nuori kohdataan arvostavasti ja yhdenvertaisesti. Luottamus, läsnäolo ja hyväksyvä kohtaaminen ovat työn perusta.

Kasvu, yhteisöllisyys ja tulevaisuususkko

Nuorisotyö tukee nuorten kokonaisvaltaista kasvua, hyvinvointia ja yhteisöön kiinnittymistä. Työssä vahvistetaan nuorten voimavaroja, yhteisöllisyyttä ja uskoa omaan mahdollisuuteen ja tulevaisuuteen.

Sulkavan nuorisotyön toimintaympäristö 2026–2029

Sulkavan kunnan nuorisotyö toimii pienessä maaseutukunnassa, jossa nuorten arkea määrittävät koulu, vapaa-aika, lähiympäristö ja luotettavat aikuissuhteet. Nuorisotyön rooli korostuu nuorten arjen tukena, osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistajana sekä turvallisten kohtaamispaikkojen tarjoajana. Nuorten hyvinvointiin vaikuttavat erityisesti kaverisuhteet, koulunkäynnin kuormittavuus, vapaa-ajan tekemisen mahdollisuudet ja kokemus kuulluksi tulemisesta.

Syksyllä 2025 käynnistynyt koulunuorisotyön hanke on uusi toimintamuoto, joka on vielä kehittämisvaiheessa ja jonka painopisteenä vuonna 2026 ovat toimintamallien selkiyttäminen, yhteistyö koulun kanssa sekä toiminnan arviointi. Nuorisotyön kehittämistä ohjaavat ennaltaehkäisevä työ, varhainen tuki, nuorten osallisuus ja monialainen yhteistyö. Koulunuorisotyön tavoitteena on rakentaa koulunuorisotyöstä pysyvä ja yhdenvertaisesti saavutettava osa Sulkavan nuorisotyötä.

Jalkautuvaa nuorisotyötä on kehitetty Lähetään kylille -hankkeen toimesta vuosina 2025-2026. Tavoite on jatkaa jalkautuvaa työtä ja kohdistaa nuorisotyön resursseja erityisesti kesäaikojen tilaisuuksiin ja tapahtumiin, joissa nuoret viettävät aikaa. Jalkautuvan nuorisotyön mallia on kehitetty kuntayhteistyönä.

Sulkavan nuorisopalveluiden työmuodot

Yhteisöllinen nuorisotyö

Yhteisöllinen nuorisotyö on Sulkavan nuorisopalveluiden perusta. Sen tavoitteena on vahvistaa nuorten yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja hyvinvointia sekä tarjota turvallisia kohtaamispaikkoja ja mielekästä tekemistä. Yhteisöllinen nuorisotyö toteutuu nuorisotilatoiminnassa, koululla tehtävässä nuorisotyössä, tapahtumissa, retkissä, kulttuurisessa nuorisotyössä sekä digitaalisissa ympäristöissä. Työmuoto tukee nuorten kaverisuhteita, ryhmäytymistä ja kuulumisen kokemusta.

Yhteiskunnallinen nuorisotyö

Yhteiskunnallisen nuorisotyön tavoitteena on vahvistaa nuorten osallisuutta, vaikuttamismahdollisuuksia ja kansalaistaitoja. Sulkavalla tämä toteutuu erityisesti nuorisovaltuustotoiminnan, nuorten kuulemisten, viestinnän ja yhteistyön kautta. Yhteiskunnallinen nuorisotyö tuo nuorten ääntä esiin päätöksenteossa, tukee nuorten kriittistä ajattelua ja medialukutaitoa sekä vahvistaa nuorten ymmärrystä omista vaikutusmahdollisuuksistaan paikallisessa ja laajemmassa yhteiskunnassa.

Kohdennettu nuorisotyö

Kohdennettu nuorisotyö vastaa yksittäisten nuorten tai nuorten ryhmien erityisiin tuen tarpeisiin. Sulkavalla kohdennettu nuorisotyö sisältää etsivän nuorisotyön, yksilöohjauksen ja valmennuksen sekä tiiviin monialaisen yhteistyön. Työmuodon tavoitteena on tukea nuoria elämänhallinnassa, koulutus- ja työelämäpoluilla sekä ehkäistä syrjäytymistä. Kohdennettu nuorisotyö toteutuu matalan kynnyksen periaatteella nuoren arjessa ja tarvittaessa rinnalla kulkien.

Nuorisotyön resurssit suhteessa tehtäviin

Sulkavan nuorisopalveluiden tehtäväkenttä on laaja ja kattaa yhteisöllisen, yhteiskunnallisen ja kohdennetun nuorisotyön. Tällä hetkellä kunnassa toimii yksi nuorisotyöntekijä, joka vastaa kaikista näistä työmuodoista sekä hoitaa etsivän nuorisotyön tehtävää. Etsivä nuorisotyö toteutetaan vuosittaisen valtionavustuksen turvin ja vie noin 50 % nuorisotyöntekijän työajasta.

Nykyinen resurssitilanne mahdollistaa nuorisotyön perustoimintojen toteuttamisen, kuten nuorten kohtaamisen, yksilöllisen tuen tarjoamisen ja nuorisotilatoiminnan. Samalla etsivän nuorisotyön merkittävä ajallinen osuus vähentää mahdollisuuksia kehittää ja toteuttaa yhteisöllistä ja yhteiskunnallista nuorisotyötä suunnitelmallisesti ja pitkäjänteisesti. Työ edellyttää jatkuvaa priorisointia, joustavuutta ja tiivistä monialaista yhteistyötä.

Koulunuorisotyön kehittäminen on tunnistettu keskeiseksi tarpeeksi nuorisopalveluiden kokonaisuudessa. Koulunuorisotyöntekijän palkkaaminen hankkeen kautta vahvistaa nuorisotyön resursseja, selkeyttää työnjakoa ja mahdollistaa ennaltaehkäisevän työn vahvistamisen koulu yhteisössä. Tämä tukee yhteisöllisen ja yhteiskunnallisen nuorisotyön tavoitteiden toteutumista sekä parantaa nuorisopalveluiden yhdenvertaista saavutettavuutta Sulkavalla.

Toimintasuunnitelma ja toimenpiteet vuodelle 2026

Yhteisöllinen nuorisotyö

Vuonna 2026 yhteisöllisen nuorisotyön painopisteenä on nuorten hyvinvoinnin, osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen. Toimintaa toteutetaan nuorisotilalla, kouluympäristössä, vapaa-ajan tapahtumissa sekä digitaalisissa ympäristöissä. Nuorisotyö tarjoaa nuorille turvallisia kohtaamispaikkoja, mielekästä tekemistä ja mahdollisuuksia kaverisuhteiden vahvistamiseen. Nuorisotilatoimintaa ja jalkautuvaa nuorisotyötä kehitetään nuorten toiveita kuunnellen, ja toimintaa suunnitellaan yhdessä nuorten kanssa. Lisäksi pilotoidaan ja kehitetään Turvallisuuskahvila -menetelmän käyttöönottoa Sulkavalla. Turvallisuuskahvila on yläkoululaisille suunnattu välituntikahvila, jossa käsitellään nuorten toivomia ja ajankohtaisia teemoja turvallisessa ja avoimessa ilmapiirissä. Lisäksi teemme yhteistyötä Nuorten Suomi ry:n Nuorten näköistä turvallisuutta -hankkeen kanssa ja järjestämme Vaikuta! -teemapäivän nuorille keväällä 2026. Nuorisotyö koordinoi ja hoitaa nuorten kesätyöllistämisen. Nuorisotyö tukee nuorisotoiminnan toteutumista. Vuonna 2026 nuoret suunnittelevat ja toteuttavat kaksi retkeä nuorisotyön tukemana. Nuorille viestitään toiminnasta nuorten käyttämällä alustoilla ja toimintaympäristöissä.

Yhteiskunnallinen nuorisotyö

Yhteiskunnallisessa nuorisotyössä tavoitteena on vahvistaa nuorten osallisuutta, vaikuttamismahdollisuuksia ja kansalaistaitoja. Vuonna 2026 nuorisovaltuustotoimintaa tuetaan ja nuorten ääntä tuodaan esiin kunnan päätöksenteossa ja kehittämisessä. Nuoria tuetaan ja rohkaistaan alueellisessa nuorisovaltuustotoiminnassa. Nuorten kuulemisia ja kyselyitä hyödynnetään palveluiden ja toimintojen suunnittelussa. Turvallisuuskahvila-toiminta tukee myös yhteiskunnallista nuorisotyötä tarjoamalla foorumin dialogille nuorten kanssa.

Nuorisopalvelut osallistuvat yhteistyöhön eri hankkeiden kanssa joilla vahvistetaan nuorten ääntä. Näitä hankkeita ovat esimerkiksi Nuorten näköistä turvallisuutta -hanke ja Turvalliset koulut Etelä-Savossa -hanke.

Alueellinen yhteistyö muiden nuorisotyöntekijöiden kanssa on tärkeä osa vahvistaa nuorten ja nuorisotyön ääntä alueellisesti ja valtakunnallisesti. Alueellisessa verkostossa kehitetään vuonna 2026 erityisesti ehkäisevää päihdetyötä ja yhteistä viestintää.

Nuorisotyö on mukana Etelä-Savon nuorisovaltuusto-ohjaajien verkostossa, joka kokoontuu noin 4 krt./vuodessa.

Nuorisotyö seuraa valtakunnallisia nuorisotyön kehittämisen linjauksia. Nuorisotyöntekijä toimii lähisuhdeväkivaltatyön avainhenkilönä.

Kohdennettu nuorisotyö

Kohdennettu nuorisotyö painottuu vuonna 2026 etsivään nuorisotyöhön, yksilöohjaukseen ja nuorten rinnalla kulkemiseen. Tavoitteena on tukea nuoria, joilla on tarvetta yksilöllisemmälle tuelle, sekä ehkäistä syrjäytymistä ja vahvistaa nuorten kiinnittymistä koulutukseen, työelämään ja palveluihin. Etsivä nuorisotyö toteutetaan tiiviissä yhteistyössä koulun, hyvinvointialueen, Savonlinnan ohjaamon ja muiden verkostojen kanssa. Etsivä nuorisotyö osallistuu myös kuukausittain alueensa etsivän nuorisotyön verkostoihin.

Nuorten pariin jalkaudutaan ja nuoria kohdataan pääsääntöisesti nuorisotiloilla.

Verkostot, joihin nuorisotyö osallistuu säännöllisesti:

- paikalliseen liikenneturvallisuuden työryhmään
- ehkäisevän päihdetyöryhmän työskentelyyn
- lähisuhdeväkivaltatyön työryhmään
- Etelä-Savon nuorisotyön aluetapaamisiin
- Nuorisovaltuusto-ohjaajien verkostoon
- Etelä-Savon pienten kuntien tapaamisiin (verkko/etä)
- Etelä-Savon etsivien tapaamisiin sekä erikseen yksin töitä tekevien etsivien tapaamisiin

Lisäksi nuorisotyö huolehtii ajantasaisesta osaamisesta ja ammattitaidostaan osallistumalla erilaisiin työtä ja osaamista kehittäviin koulutuksiin ja webinaareihin.

Nuorisotyön seuranta ja tilastointi

Etsivästä nuorisotyöstä tilastoidaan valtakunnalliseen Par-järjestelmään, josta saadaan alue- ja kuntakohtaiset tiedot vuosittain. Tilastot lähetetään 4 kertaa vuodessa Lupa- ja valvontavirastolle.

Yhteisölliseen nuorisotyöhön on otettu käyttöön alkuvuodesta valtakunnallinen nuoDo-järjestelmä, johon kirjataan nuorisotyön toimintoja ja nuorten kävijämääriä.

Nuorilta kerättyjen palautteiden ja kyselyjen pohjalta kehitetään nuorisopalveluiden toimintaa.

